

Przedmiotowe Zasady Oceniania
EDUKACJA DLA BEZPIECZEŃSTWA
KLASA 8 SP

NAUCZYCIEL : RENATA PIWOWARCZYK

Wykorzystywany podręcznik: „Żyję i działam bezpiecznie” - podręcznik do edukacji dla bezpieczeństwa dla szkoły podstawowej;

Autor: Jarosław Słoma

Numer dopuszczenia: 1227/2024

Program nauczania edukacji dla bezpieczeństwa w szkole podstawowej zgodny z nową podstawą programową kształcenia ogólnego w zakresie edukacji dla bezpieczeństwa dla szkoły podstawowej (Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 01.08.2022 r.)

1. Kontrakt n-la edukacji dla bezpieczeństwa z uczniami
2. Kryteria oceniania i klasyfikowania (śródrocznego i rocznego) uczniów
3. Poziomy wymagań na poszczególne oceny (stopnie szkolne)
4. Cele kształcenia
5. Rozkład materiału wraz z wymaganiami podstawowymi i ponadpodstawowymi
6. Dostosowanie wymagań edukacyjnych z edukacji dla bezpieczeństwa do możliwości uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Kontrakt nauczyciela edukacji dla bezpieczeństwa z uczniami

1. **Każdy uczeń jest oceniany wg wymagań edukacyjnych**, które są zgodne z programem nauczania z edukacji dla bezpieczeństwa, obowiązującymi w ósmej klasie szkoły podstawowej.
2. Systematycznej, planowej kontroli i ocenie podlegają wszystkie formy aktywności uczniów:
 - sprawdziany, testy
 - kartkówki
 - odpowiedzi ustne
 - zeszyty przedmiotowe
 - umiejętności praktyczne – pierwsza pomoc przedmedyczna
 - aktywność na zajęciach (wypowiedzi, uczestnictwo w ćwiczeniach indywidualnych i zespołowych, dyskusji, logika argumentacji, oryginalność i przydatność proponowanych rozwiązań)
 - wytwory pracy łącznie z ich prezentacją, np. plakaty, albumy, scenki sytuacyjne
 - inne

OCENOM ZOSTAŁY PRZYPORZĄDKOWANE NASTĘPUJĄCE WAGI:

- a) **Sprawdziany, testy** (podsumowujące materiał po zakończeniu działu z podręcznika) – **waga 3**
 - b) **Odpowiedzi, kartkówki** – **waga 2**
 - c) **Zeszyt przedmiotowy** – **waga 2**
 - d) **Umiejętności praktyczne** (np. udzielanie pierwszej pomocy, orientacja w terenie) - **waga 3**
 - e) **Aktywność na zajęciach** – **waga 1**
 - f) **Wytwory pracy łącznie z ich prezentacją** (np. plakaty, albumy, scenki sytuacyjne itp.) - **waga 2**
 - g) **Inne** – **waga 1**
 - h) **Laureat i finalista konkursu gminnego i powiatowego** – **waga 3**
 - i) **Laureat i finalista konkursu wojewódzkiego i ogólnopolskiego** – **waga 4**
3. Sprawdziany, kartkówki, odpowiedzi ustne, umiejętności praktyczne i prowadzenie zeszytu przedmiotowego **są obowiązkowe**.
 4. **Jeżeli uczeń opuścił pisemną pracę kontrolną (sprawdzian, test) z przyczyn losowych**, to powinien ją napisać w ciągu 2 tygodni od dnia powrotu do szkoły (dokładny termin uczeń - uzgadnia z nauczycielem). Jeżeli natomiast uczeń nie przystąpi do napisania zaległej pracy klasowej w ciągu dwóch tygodni od powrotu do szkoły i nie skontaktuje się w tej sprawie z nauczycielem, otrzymuje ocenę niedostateczną (ocena ta obejmuje niezaliczoną przez ucznia obowiązującą go partię materiału).

5. **Uczeń może poprawić ocenę z pracy kontrolnej w ciągu 2 tygodni** od dnia oddania sprawdzonych prac - może ją poprawiać tylko 1 raz (termin uzgadnia z nauczycielem).
6. **Kartkówki (krótkie sprawdziany) obejmują materiał z ostatnich lekcji – mogą być niezapowiedziane** (nie więcej niż z trzech, chyba ,że inaczej ustali nauczyciel z uczniami).
7. **Uczeń nieobecny na kartkówce** pisze ją w najbliższym terminie lub odpowiada ustnie (bez wcześniejszych ustaleń z nauczycielem).
8. Uczeń ma prawo do poprawienia oceny, np. ze sprawdzianu, odpowiedzi ustnej...
9. **Uczeń 2 razy w ciągu semestru może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji** bez podawania przyczyny. Nieprzygotowanie uczeń ma obowiązek zgłosić przed rozpoczęciem zajęć.
10. **Uczeń nie może zgłosić nieuzasadnionego nieprzygotowania do lekcji w dniu, kiedy została zaplanowana pisemna praca kontrolna pisemna (sprawdzian, test, kartkówka).**
11. **Uczeń ma prawo wypowiadać** swoje opinie i przemyślenia, a **zarazem ma obowiązek** wypowiadać je **zgodnie z zasadami dobrego wychowania** (zgodne tematycznie z realizowanym zakresem materiału nauczania podczas zajęć).
12. **Uczeń ma obowiązek** współpracując z członkami zespołu klasowego porozumiewać się z innymi w sposób kulturalny, wysłuchiwać opinii innych, nie komentować wypowiedzi innych oraz nie przeszkadzać innym uczniom w lekcji.
13. **Uczeń zawsze ma obowiązek przestrzegania zasad bezpieczeństwa.**

Klasyfikacja Śródroczna i roczna

- 0 - 1.61 - ocena niedostateczna**
- 1,62 - 2.60 – ocena dopuszczająca**
- 2,61 - 3.60 - ocena dostateczna**
- 3,61 - 4.60 – ocena dobra**
- 4.61 - 5.49 – ocena bardzo dobra**
- 5.50 – 6.00 – ocena celująca**

Przy ocenianiu prac pisemnych nauczyciel stosuje następujące zasady przeliczania punktów na ocenę:

- 0 –29% punktów - niedostateczny
- 30 –49 % punktów - dopuszczający
- 50 –69 % punktów - dostateczny
- 70 –89% punktów - dobry
- 90 –98% punktów - bardzo dobry
- 99 - 100 % punktów – celujący

Poprawa ocen bieżących

1. Poprawa odbywa się w terminie ustalonym przez nauczyciela.
2. Uczeń dokonuje poprawy oceny ze sprawdzianu w terminie 2 tygodni od daty sprawdzianu po uzgodnieniu z nauczycielem. Poprawę uczeń pisze tylko raz.
3. Uczeń może poprawić ocenę bieżącą w terminie do dwóch tygodni od jej otrzymania lub w terminie ustalonym przez nauczyciela.
4. Uczeń ma obowiązek opanować materiał nauczania, realizowany podczas jego nieobecności na lekcji.

KRYTERIA OCENIANIA

	Umiejętność i aktywność ucznia	Wiedza
Ocena celująca	• inicjuje dyskusję• przedstawia własne (racjonalne) koncepcje rozwiązań, działań, przedsięwzięć• systematycznie wzbogaca swoją wiedzę i umiejętności, dzieli się tym z grupą• odnajduje analogie, wskazuje szanse i zagrożenia określonych rozwiązań• wyraża własny, krytyczny, twórczy stosunek do omawianych zagadnień• argumentuje w obronie własnych poglądów, posługując się wiedzą pozaprogramową	• zdobył wiedzę znacznie wykraczającą poza zakres materiału programowego
Ocena bardzo dobra	• sprawnie korzysta ze wszystkich dostępnych źródeł informacji• samodzielnie rozwiązuje zadania i problemy postawione przez nauczyciela• jest aktywny na lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych (zawodach, konkursach)• bezbłędnie wykonuje czynności ratownicze, koryguje błędy kolegów• odpowiednio wykorzystuje sprzęt i środki ratownicze• sprawnie wyszukuje w różnych źródłach informacje o sposobach alternatywnego działania (także doraźnego)• umie pokierować grupą rówieśników	• zdobył pełen zakres wiedzy przewidziany w programie• sprawnie wykorzystuje wiedzę z różnych przedmiotów do rozwiązywania zadań z zakresu edukacji dla bezpieczeństwa

Ocena dobra	• samodzielnie korzysta ze wskazanych źródeł informacji • poprawnie rozumie w kategoriach przyczynowo-skutkowych • samodzielnie wykonuje typowe zadania o niewielkim stopniu złożoności • podejmuje wybrane zadania dodatkowe • jest aktywny w czasie lekcji • poprawnie wykonuje czynności ratownicze, umie dobrać potrzebny sprzęt i wykorzystać niektóre środki ratownicze	• opanował materiał programowy w stopniu zadowalającym
Ocena dostateczna	• pod kierunkiem nauczyciela wykorzystuje podstawowe źródła informacji • samodzielnie wykonuje proste zadania w trakcie zajęć • przejawia przeciętną aktywność	• opanował podstawowe elementy programu, pozwalające na podejmowanie w otoczeniu działań ratowniczych i zabezpieczających
Ocena dopuszczająca	• przy pomocy nauczyciela wykonuje proste polecenia, wykorzystując podstawowe umiejętności	• wykazuje braki w wiedzy, nie uniemożliwiają one jednak dalszej edukacji i mogą zostać usunięte
Ocena niedostateczna	• nie potrafi wykonać prostych poleceń, wymagających zastosowania podstawowych umiejętności	• wykazuje braki w wiedzy, które uniemożliwiają dalszy rozwój w ramach przedmiotu

POZIOMAMY WYMAGAŃ na poszczególne oceny (stopnie szkolne)

POZIOM WYMAGAŃ NA POSZCZEGÓLNE OCENY (STOPNIE SZKOLNE)	
P - wymagania podstawowe, które obejmują wymagania konieczne (K) i podstawowe (P)	K- wymagania konieczne – wymagania konieczne, na ocenę dopuszczającą, obejmujące wiedzę i umiejętności proste, łatwe do opanowania i zapamiętania dla każdego ucznia, niezbędne w dalszej edukacji, często przydatne w życiu.
	P – wymagania podstawowe - wymagania podstawowe, na ocenę dostateczną, to zasób wiedzy i umiejętności możliwy do opanowania przez uczniów przeciętnych, średnio uzdolnionych, niewykraczający poza wymagania podstawy programowej, przydatny w życiu, znaczący w dalszej edukacji, wraz z wymaganiami poziomu K tworzący niezbędny zasób najistotniejszych wiadomości i umiejętności.
PP (ponadpodstawowe), które obejmują wymagania rozszerzające (R) i dopełniające(D)	R –wymagania rozszerzające - wymagania rozszerzające, na o cenę dobrą, obejmują wiedzę i umiejętności bardziej złożone, o wyższym poziomie trudności, wymagające twórczego podejścia, stanowiące rozwinięcie wymagań opisanych wcześniej, zarówno co do szczegółowości, jak i przydatności w życiu codziennym. Nie są one niezbędne w dalszej nauce.
	D – wymagania dopełniające - wymagania dopełniające, na ocenę bardzo dobrą, stanowią zasób wiedzy i umiejętności trudny do opanowania, wymagający dużego nakładu pracy, korzystania z różnych źródeł wiedzy. W życiu codziennym bywa on przydatny rzadko, pośrednio.

CELE KSZTAŁCENIA

Zgodnie z podstawą programową ogólne cele kształcenia to:

I. Rozumienie istoty bezpieczeństwa państwa.

II. Przygotowanie uczniów do działań w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń (katastrof i wypadków masowych).

III. Kształtowanie umiejętności z zakresu podstaw pierwszej pomocy.

IV. Kształtowanie postaw obronnych.

Rozkład materiału nauczania z planem wynikowym „Żyję i działam bezpiecznie” dla szkoły podstawowej edycja 2024-2026

Temat lekcji i liczba godzin	Treści nauczania	Wymagania edukacyjne (kategoria celów)		Punkty podstawy programowej
		podstawowe (P) Uczeń:	ponadpodstawowe (PP) Uczeń:	
R. 1. Postępowanie w sytuacjach zagrożeń				
1. Ostrzeżenie o zagrożeniach i alarmowanie 1 h	System wykrywania i alarmowania, aplikacje systemów ostrzegania o zagrożeniach lokalnychRodzaje alarmów i sygnałów alarmowychŚrodki alarmoweZasady zachowania się po ogłoszeniu alarmu	informuje, z jakich systemowych źródeł otrzyma informacje o zagrożeniachdefiniuje i rozpoznaje rodzaje alarmów i sygnałów alarmowychwymienia podstawowe środki alarmowe	potrafi zainstalować w telefonie komórkowym dostępny w miejscu zamieszkania system ostrzegania o lokalnych zagrożeniach	II.2
2. Ewakuacja 1 h	Zasady ewakuacji z miejsca zagrożeniaEwakuacja z budynku, m.in. ze szkołyZapewnienie schronienia, wody i żywności	opisuje kluczowe elementy szkolnej instrukcji ewakuacji: sygnały i środki alarmowedrogi ewakuacji, wyjścia ewakuacyjneznaki ewakuacyjnemiejsce zbiórki ewakuowanej ludności	omawia ogólne zasady ewakuacjiróżnicuje stopnie ewakuacji	II.3

	Ewakuacja zwierząt Przeciwdziałanie panice	zasady zachowania się podczas ewakuacji ze szkoły uczestniczy w próbnej ewakuacji		
3. Zagrożenia i walka z nimi 1 h	Zagrożenia czasu pokoju i czasu wojny Klasyfikacja zagrożeń ze względu na podmiot (zagrożenia bezpieczeństwa osobistego i zbiorowego); źródła zagrożeń Systemy zapewniające bezpieczeństwo wewnętrzne: Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy, Państwowe Ratownictwo Medyczne; rola i zasady funkcjonowania PSP i PRM Zadania OSP, GOPR, TOPR, WOPR itp.	rozpoznaje zagrożenia i ich źródła rozdziela zagrożenia czasu pokoju i zagrożenia czasu wojny wymienia nazwy formacji służb działających na rzecz zwalczania skutków zagrożeń wymienia elementy systemowych rozwiązań zapewniających bezpieczeństwo państwa i obywateli (Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy –KSRG, Państwowe Ratownictwo Medyczne – PRM) wymienia społeczne podmioty działające na rzecz zwalczania skutków zagrożeń	wyjaśnia rolę i zasady funkcjonowania Państwowej Straży Pożarnej oraz Państwowego Ratownictwa Medycznego charakteryzuje działalność społecznych podmiotów ratowniczych, w tym: OSP, GOPR, TOPR wyjaśnia zadania tych podmiotów	II.1 II.4
4. Pożary 2 h	Zagrożenia pożarowe w domu i szkole Typowe zagrożenia zdrowia i życia w czasie pożaru Postępowanie na wypadek pożaru Rodzaje i zasady użycia podręcznego sprzętu gaśniczego Sposoby gaszenia najczęściej występujących pożarów	wymienia główne przyczyny pożarów opisuje zasady postępowania podczas pożaru wymienia typowe zagrożenia zdrowia i życia podczas pożaru charakteryzuje zagrożenia pożarowe w domu, szkole i najbliższej okolicy wymienia rodzaje i zasady użycia podręcznego sprzętu gaśniczego potrafi dobrać odpowiedni rodzaj środka gaśniczego w zależności od rodzaju pożaru (np. płonąca patelnia, płonący komputer) rozpoznaje i opisuje sposób użycia podręcznego sprzętu gaśniczego rozpoznaje znaki ochrony przeciwpożarowej rozpoznaje znaki ewakuacji	omawia zasady profilaktyki pożarowej opisuje sposoby gaszenia (w zarodku) najczęściej występujących pożarów omawia zasady troski o własne bezpieczeństwo podczas pożaru opisuje sposoby postępowania osób odciętych przez pożar od dróg ewakuacji wyznacza strefę bezpieczeństwa w sytuacji zagrożenia	II.4 II.5

5. Powodzie 1 h	• Typowe zagrożenia zdrowia i życia w czasie powodzi • Postępowanie na wypadek powodzi	• przedstawia typowe zagrożenia zdrowia i życia podczas powodzi, pożaru i innych klęsk żywiołowych • wymienia główne przyczyny powodzi • opisuje zakres i sposób przygotowania się do planowanej ewakuacji • opisuje zasady postępowania podczas powodzi	• omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych • wyjaśnia zasady zaopatrzenia ludności ewakuowanej w wodę i żywność • uzasadnia potrzebę przeciwdziałania panice • opisuje znaczenie kodu kolorystycznego I sygnalizacji manualnej w kontakcie ofiar powodzi z zespołami ratowniczymi	II.4 II.5
6. Ekstremalne warunki pogodowe 1 h	• Zagrożenie lawiną i śnieżycą • Intensywna śnieżycą • Upały • Wichury • Burze	• opisuje zasady postępowania podczas powodzi śnieżycy i zejścia lawiny • proponuje odpowiednie działania zapobiegawcze i ratownicze wobec narastającej fali upałów • opisuje sposób przygotowania domu (obejścia) na nadciągające burze i/lub wichury • proponuje sposoby postępowania w czasie silnych mrozów, zwłaszcza w odniesieniu do zabezpieczenia domów mieszkalnych i osób podróżnych	• przedstawia zasady postępowania w razie zagrożenia lawiną	II.4 II.5
7. Wypadki i katastrofy komunikacyjne. Niebezpieczne substancje chemiczne 1 h	• Przyczyny wypadków komunikacyjnych • Zasady postępowania na miejscu wypadku drogowego • Zasady postępowania w przypadku awarii środka transportu lub rozszczelnienia zbiorników z substancjami toksycznymi • Znaki ostrzegawcze • Zasady postępowania po uwolnieniu substancji chemicznej	• wyjaśnia zasady postępowania na miejscu wypadku drogowego • wyjaśnia zasady postępowania w przypadku awarii instalacji chemicznej, środka transportu lub rozszczelnienia zbiorników z substancjami toksycznymi	• opisuje obowiązki pieszego i kierowcy podczas przejazdu pojazdu uprzywilejowanego • zna możliwości wykorzystania środków podręcznych i masek przeciwgazowych do ochrony ludzi przed szkodliwym wykorzystaniem toksycznych środków przemysłowych oraz bojowych środków trujących	II.4 II.5

8. Zagrożenia terrorystyczne 1 h	• Pojęcie terroryzmu • Zasady zachowania w czasie ataku terrorystycznego	• wyjaśnia pojęcie terroryzmu • wymienia przykłady skutków użycia środków: biologicznych, chemicznych i wybuchowych w ataku terrorystycznym • omawia zasady zachowania się w przypadku zdarzeń terrorystycznych (np. w razie wtargnięcia uzbrojonej osoby do szkoły, centrum handlowego) – sytuacje zakładnicze	• wyjaśnia znaczenie pojęcia cyberprzemocy • opisuje procedury postępowania w przypadku jej wystąpienia • wskazuje niewłaściwe zachowania dotyczące cyberprzemocy; proponuje właściwą na nie reakcję • wymienia sposoby zapewnienia sobie bezpieczeństwa w sieci teleinformatycznej •	II.4 II.5
R. 2. Bezpieczeństwo państwa				
1. Bezpieczny obywatel, bezpieczne państwo 1 h	• Geopolityczne i militarne aspekty bezpieczeństwa państwa • Elementy składowe systemu bezpieczeństwa, jego instytucje • Bezpieczeństwo państwa w stosunkach międzynarodowych	• charakteryzuje geopolityczne aspekty bezpieczeństwa państwa • opisuje istotę oraz wymienia elementy składowe systemu bezpieczeństwa, jego poszczególne instytucje, charakter związków między nimi • omawia miejsce Polski w organizacjach międzynarodowych	• identyfikuje i charakteryzuje dziedziny bezpieczeństwa państwa	I.1 I.2. I.3
2. Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej 1 h	• Zadania władz w dziedzinie obronności • Zadania, struktura, wyposażenie i uzbrojenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej • Stowarzyszenia i organizacje działające na rzecz obronności	• wymienia zadania parlamentu, prezydenta, rady ministrów w dziedzinie obronności oraz elementy systemu obronnego państwa • zna i wymienia nazwy formacji mundurowych oraz ich zadania	• wymienia zadania Sił Zbrojnych RP podczas klęsk żywiołowych • zna podstawowe uzbrojenie i wyposażenie Sił Zbrojnych RP	I.4
3. Cyberbezpieczeństwo	• Zagrożenia cyberbezpieczeństwa • Zasady bezpieczeństwa w internecie • Cyberprzemoc	• wymienia zagrożenia cyberbezpieczeństwa w wymiarze cywilnym i wojskowym • omawia zasady bezpieczeństwa w sieci • zna istotę cyberbezpieczeństwa	• omawia sposoby reagowania na cyberprzemoc	IV.2

1 h	Cyberbezpieczeństwo w wymiarze cywilnym i wojskowym	potrafi odbierać ze zrozumieniem, tworzyć i przedstawiać wypowiedzi dotyczące roli i miejsca cyberbezpieczeństwa militarnego w systemie cyberbezpieczeństwa państwa		
R. 3. Podstawy pierwszej pomocy				
1. Podstawowe wiadomości z zakresu pierwszej pomocy 1 h	Obowiązek (prawny i moralny) udzielania pierwszej pomocy Łańcuch przeżycia Rola układu oddechowego, układu krążenia i układu nerwowego w utrzymywaniu podstawowych funkcji życiowych Stan nagłego zagrożenia zdrowotnego, przyczyny szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia Aplikacje telefoniczne przydatne w ratownictwie Apteczka pierwszej pomocy	podaje definicję i wymienia cele oraz zadania pierwszej pomocy opisuje prawny i moralny obowiązek udzielania pierwszej pomocy wymienia działania z zakresu pierwszej pomocy opisuje rolę układów: oddychania, krążenia i nerwowego w prawidłowym funkcjonowaniu organizmu potrafi rozpoznać osobę w stanie zagrożenia życia : wyjaśnia pojęcie „stan zagrożenia życia” wskazuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia opisuje wyposażenie apteczki pierwszej pomocy; wymienia przedmioty, jakie powinny się znaleźć w apteczce, np. domowej, samochodowej, turystycznej	omawia znaczenie podejmowania działań z zakresu udzielania pierwszej pomocy przez świadka zdarzenia; przedstawia jego rolę opisuje następstwa zaburzeń czynności układów: oddychania, krążenia i nerwowego wyjaśnia rolę układu nerwowego, układu krążenia i układu oddechowego w utrzymywaniu podstawowych funkcji życiowych omawia znaczenie „złotej godziny” dla losu poszkodowanych	III.1 III.12
2. Postępowanie na miejscu zdarzenia 2 h	Bezpieczeństwo: świadka, ratownika, poszkodowanych, miejsca zdarzenia Środki ochrony osobistej dla ratownika	opisuje zasady bezpiecznego postępowania w miejscu zdarzenia, w tym: unikania narażania własnego zdrowia i życia oceniających własnych możliwości	podaje przykład aplikacji na telefon komórkowy wspierającej udzielanie pierwszej pomocy przeprowadza wywiad ratowniczy SAMPLE opisuje podstawowe sposoby transportu poszkodowanych z miejsc niebezpiecznych	III.2 III.4 III.6 III.7

	• Bezpieczne zdejmowanie rękawiczek jednorazowych • Wzywanie profesjonalnej pomocy – numery alarmowe, treść komunikatu • Transport poszkodowanych • Wywiad SAMPLE	○ rozpoznawania potencjalnych źródeł zagrożenia w kontakcie z poszkodowanym ○ wskazywania sposobu zabezpieczenia się przed zakażeniem w kontakcie z krwią i płynami ustrojowymi – stosowania uniwersalnych środków ochrony osobistej • prawidłowo wzywa pomoc: ○ wymienia nazwy służb ratunkowych I podaje ich numery alarmowe ○ wyjaśnia, kiedy należy wezwać pomoc i w jaki sposób przekazać informacje o zdarzeniu	• opisuje transportowe sposoby ewakuowania poszkodowanych z zagrożonych miejsc, dobierając odpowiedni sposób do typologii urazów	
3. Pomoc osobie nieprzytomnej 2 h	• Łańcuch przeżycia • Ocena przytomności poszkodowanego • Przyczyny i objawy utraty przytomności • Przewracanie poszkodowanego na plecy (jeśli leży w innej pozycji) • Udrażnianie dróg oddechowych • Ocena oddechu • Pozycja bezpieczna • Ochrona termiczna i kontrolowanie stanu poszkodowanego • Pierwsza pomoc w przypadku omdlenia	• opisuje zasady postępowania z osobą nieprzytomną: ○ wymienia objawy utraty przytomności ○ wymienia przedomdleniowe objawy zwiastujące ○ ocenia przytomność poszkodowanego ○ ocenia czynność oddychania u osoby nieprzytomnej (trzema zmysłami, przez okres do 10 sekund) ○ wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej ○ udrażnia drogi oddechowe rękoczynem czoło-żuchwa ○ układa osobę nieprzytomną na plecach i w pozycji bezpiecznej ○ zapewnia osobie nieprzytomnej komfort termiczny ○ systematycznie ponawia ocenę oddychania u osoby nieprzytomnej	• wymienia i opisuje poszczególne ogniwa łańcucha przeżycia • wymienia najczęstsze przyczyny utraty przytomności i omdleń wymienia typowe objawy zwiastujące/poprzedzające omdlenie • wskazuje przyczyny uzasadniające pozostawienie osoby nieprzytomnej w pozycji zastanej • wskazuje najprostsze sposoby samopomocy w przypadku wystąpienia objawów zwiastujących omdlenie	III.8 III.9

4. Resuscytacja krążeniowo-oddechowa 2 h	• Definicja resuscytacji krążeniowo--oddechowej • Przyczyny i typowe objawy nagłego zatrzymania krążenia (NZK) • Podstawowe zabiegi resuscytacyjne u dorosłych, dzieci i niemowląt (algorytm) • Obsługa automatycznego defibrylatora zewnętrznego (AED)	• wykonuje podstawowe czynności resuscytacji krążeniowo-oddechowej : ○ wyjaśnia pojęcie „nagle zatrzymanie krążenia”; wymienia jego oznaki ○ podaje przykłady zdarzeń, w których dochodzi do nagłego zatrzymania krążenia ○ opisuje algorytm podstawowych czynności resuscytacyjnych u osoby dorosłej z dbałością o własne bezpieczeństwo ○ wymienia warunki i czynniki zapewniające resuscytację wysokiej jakości ○ omawia uniwersalny algorytm postępowania w nagłym zatrzymaniu krążenia ○ wykonuje na manekinie uciski klatki piersiowej i sztuczne oddychanie samodzielnie i we współpracy z drugą osobą ○ opisuje zastosowanie automatycznego defibrylatora zewnętrznego (AED) ; wyjaśnia jego znaczenie dla zwiększenia skuteczności akcji resuscytacyjnej ○ opisuje algorytm podstawowych czynności resuscytacyjnych z użyciem AED	• wyjaśnia, w jakich sytuacjach można przeprowadzić resuscytację z wyłącznym uciskaniem klatki piersiowej • opisuje algorytm podstawowych czynności resuscytacyjnych u niemowląt i dzieci praktycznie wykorzystuje automatyczny defibrylator AED w sytuacjach symulowanych • przedstawia aplikacje telefoniczne, służące usprawnieniu i przyspieszeniu dotarcia do najbliższej lokalizacji AED	III.10
5. Rany i krwotoki 2 h	• Rodzaje ran i krwotoków • Wstrząs krwotoczny • Opatrunki osłaniający i uciskowy w obrębie różnych części ciała	• różnicuje rany i krwotoki • przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć	• wykonuje podstawowe opatrunki osłaniające w obrębie głowy i tułowia • zakłada opatrunek uciskowy na rany w obrębie głowy i tułowia	III.2 III.13a-e III.15

	• Bandażowanie • Środki zastępcze służące do opatrywania ran	• wykonuje opatrunek osłaniający i uciskowy na ranę w obrębie kończyny • opisuje zagrożenia dla życia związane z utratą dużej ilości krwi w krótkim czasie (wstrząs krwotoczny) • omawia zasady postępowania przeciwwstrząsowego • omawia skuteczne sposoby tamowania krwawienia z nosa, przewodu pokarmowego • omawia zasady opatrywania ran przy urazach głowy, ranach brzucha i klatki piersiowej	• omawia okoliczności i sposób zakładania opaski uciskowej • proponuje zastosowanie zastępczych środków opatrunkowych d) potrafi zatamować krwotok przy użyciu opatrunku uciskowego	
6. Złamania, zwichnięcia i skręcenia 2 h	• Typowe objawy urazów kości i stawów • Opatrywanie złamań, skręceń i zwichnięć • Sposoby unieruchamiania kończyn za pomocą bandaża, chusty trójkątnej, dostępnych materiałów • Postępowanie ratownicze w przypadku urazów kręgosłupa • Zapobieganie urazom przy pracy, w sporcie i podczas rekreacji	• wymienia objawy najczęstszych obrażeń narządu ruchu • opisuje metody udzielania pierwszej pomocy w urazach kończyn • w sytuacjach symulowanych prawidłowo unieruchamia kończynę po urazie w zastanej pozycji; wykorzystuje dostępny sprzęt do unieruchomienia złamanej kończyny • wymienia sytuacje, w jakich może dojść do urazów kręgosłupa • omawia zasady postępowania z poszkodowanymi, u których podejrzewa się urazy kręgosłupa • przedstawia metody przenoszenia poszkodowanych z urazem kręgosłupa • wymienia przykłady zapobiegania urazom w sporcie, w domu, pracy	• wyjaśnia cel doraźnego unieruchamiania kończyny (ograniczenie ruchu, złagodzenie bólu, ograniczenie ryzyka pogłębienia urazu, umożliwienie bezpiecznego transportu) opisuje przykłady powikłań wynikających z urazu kręgosłupa	III.13f-h
7. Oparzenia i odmrożenia 1 h	• Oparzenia termiczne i chemiczne – okoliczności, objawy, pierwsza pomoc • Udar słoneczny i udar cieplny – objawy, pierwsza pomoc	• opisuje typowe okoliczności i objawy wystąpienia udarów termicznego i słonecznego • omawia sposoby udzielania pierwszej pomocy w przypadku udau słonecznego i termicznego	• podaje przykłady sposobów zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci	III.14

	• Wychłodzenie i odmrożenie – przyczyny, pierwsza pomoc • Zapobieganie oparzeniom (środowisko domowe, małe dzieci)	• wyjaśnia, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy w oparzeniach: - wyjaśnia pojęcie „oparzenie” - wymienia przyczyny i rodzaje oparzeń - omawia zasady postępowania w przypadku oparzenia termicznego i chemicznego - demonstruje metodę chłodzenia w przypadku oparzenia kończyn • wyjaśnia na czym polega udzielanie pierwszej pomocy w przypadku odmrożeń i znacznego wychłodzenia organizmu	• proponuje działania zapobiegające odmrożeniom i nadmiernemu wychłodzeniu organizmu • szacuje powierzchnię oparzeń u dorosłych i dzieci • proponuje działania zapobiegające wystąpieniu udarów słonecznego i termicznego	
8. Zadławienie, zawał serca, udar mózgu, cukrzyca, napad padaczkowy 1 h	• Pierwsza pomoc w przypadku: ○ zadławienia ○ zawału serca ○ udaru mózgu ○ napadu padaczkowego ○ hipo- lub hiperglikemii	• opisuje sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadku : ○ zadławienia ○ zawału serca ○ udaru mózgu ○ napadu padaczkowego ○ hipo lub hiper glikemii • wymienia ich objawy	• stosuje schemat diagnostyczny FAST i prawidłowo interpretuje informacje zebrane przy jego pomocy	III.2 III.3 III.5 III.11
9. Tonięcie, porażenie prądem, zatrucie, wstrząs anafilaktyczny, ciało obce w oku, ukąszenie, użądlenie 1 h	• Pierwsza pomoc w przypadku: ○ zatrucia (pokarmowego, gazem, środkami psychoaktywnymi, alkoholem, lekami) ○ tonięcia ○ porażenia prądem ○ ukąszenia ○ użądlenia ○ wstrząsu anafilaktycznego ○ ciała obcego w oku	• opisuje sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadku : ○ napadu duszności/ napadu astmy oskrzelowej ○ porażenia prądem ○ ukąszenia lub użądlenia ○ pogryzienia przez zwierzęta • wyjaśnia, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy we wstrząsie : ○ wymienia najważniejsze przyczyny wstrząsu ○ opisuje wynikające z niego zagrożenia ○ -stosuje zasady postępowania przeciwwstrząsowego	• odtwarza etapy pomocy w podtopieniach; w sytuacji symulowanej podejmuje czynności pierwszej pomocy po wydobyciu poszkodowanego z wody (pozycja bezpieczna, zapobieganie zachłyśnięciu i wychłodzeniu) • wyjaśnia, jak zapobiegać tonięciu i wypadkom w zbiornikach wodnych	III.2 III.3 III.5

		• opisuje sytuacje, w jakich dochodzi do tonięcia; omawia zagrożenia związane z wodą • rozumie, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy w zatruciach : ○ omawia zatrucie tlenkiem węgla (czadem), lekami i środkami odurzającymi; ○ opisuje zasady bezpieczeństwa w pomieszczeniach skażonych tlenkiem węgla, gazami toksycznymi • w sytuacji symulowanej podejmuje prawidłowe działania wobec osoby, u której podejrzewa się zatrucie		
R. 4. Kształtowanie postaw obronnych				
1. Wstęp do szkolenia strzeleckiego 1 h	• Zasady posługiwania się bronią • Zasady bezpieczeństwa na strzelnicy • Postawy strzeleckie • Zgrywanie przyrządów celowniczych	• zachowuje zasady bezpieczeństwa podczas posługiwania się bronią (BLOS) • przestrzega regulaminu strzelnicy • wykonuje polecenia prowadzącego strzelanie • przyjmuje postawy do strzelania z broni krótkiej i długiej (stojąc, klęcząc, leżąc) • opisuje indywidualne ochronniki wzroku i / lub słuchu • ładuje i odbezpiecza oraz zabezpiecza broń • zgrywa przyrządy celownicze	• wyjaśnia wpływ rodzaju przyrządów celowniczych i rodzaju amunicji na efekty strzelania • Wymienia konsekwencje przyjmowania nieprawidłowych postaw strzeleckich	IV.3
2. Terenoznawstwo 1 h	• Definicja terenoznawstwa • Planowanie trasy • Rodzaje map • Orientowanie się w terenie za pomocą kompasu, busoli, GPS i punktów charakterystycznych	• zna podstawy orientowania się w terenie • potrafi wskazywać kierunki stron świata za pomocą kompasu i GPS, • potrafi orientować się w terenie za pomocą charakterystycznych przedmiotów terenowych; • potrafi używać różnych rodzajów map do orientacji w terenie.	• umie zaplanować trasę przemarszu w terenie	IV.1

TEMAT DODATKOWY				
22. Profilaktyka zdrowotna – wybrane zagadnienia 1 h	• choroby cywilizacyjne • stres i sposoby walki z nim • wybrane problemy zdrowia psychicznego • depresja • zaburzenia odżywiania • uzależnienia behawioralne		• wymienia główne choroby cywilizacyjne oraz ich przyczyny • wymienia najskuteczniejsze sposoby zapobiegania chorobom cywilizacyjnym • proponuje skuteczne sposoby ograniczające skutki stresu • wymienia typowe objawy depresji • proponuje sposoby uniknięcia najczęstszych uzależnień behawioralnych	
Razem: 29 h Powtórzenie i podsumowanie wiadomości po każdym rozdziale: 4 h Do dyspozycji nauczyciela: 2-3 h	•			

Dostosowanie wymagań edukacyjnych do możliwości uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi dostosowuje się treści, metody i organizację nauczania. Wymagania edukacyjne dostosowuje się do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia. Sposoby dostosowania stanowią załącznik do karty pomocy psychologiczno-pedagogicznej każdego ucznia.